

Protokół

8. posiedzenia, I. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 1. Października 1883.

Początek o godzinie 11. minut 15 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Dr. Stanisław hr. Badeni, książę Władysław Sapieha, Tytus Siengalewicz i Jan hr. Stadnicki.

Obecných posłów 120.

Ze strony c. k. Rządu: Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z siódmego posiedzenia uznaje za przyjęty, gdy żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz p. Stanisław Badeni czyta spis petycyj od Nr. 199 do 287 wniesionych do Wysockiego Sejmu a przydzielonych następującym komisjom:

Drogowej: Nr. 199, 200, 201, 202, 203 i 267.

Prawniczej: Nr. 204, 282 i 284.

Budżetowej: Nr. 205, 206, 210, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 222, 225, 230, 239, 242, 243, 244, 247, 248, 249, 250, 251, 254, 256, 257, 258, 261, 262, 263, 268, 272, 277 i 279.

Petycyjnej: Nr. 207, 208, 209, 213, 214, 220, 223, 227, 249, 253, 255, 259, 260, 271, 273, 274, 275, 276, 278, 283, 285 i 286.

Administracyjnej: Nr. 211, 212, 281 i 287.

Edukacyjnej: Nr. 224, 228, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 241, 245, 246, 252, 264, 265, 266, 269 i 270.

Gospodarstwa krajowego: Nr. 226.

Konkurencyjnej: Nr. 280.

Marszałek zawiadamia Izbę:

1. że ks. Arcybiskup Wierchlejski usprawiedliwia swą nieobecność — chorobą.

2. że udzielił urlopu: Ks. Sangusze na 8 dni;

„ „ hr. Wodzickiemu Ludwikowi na 4 dni.

„ „ hr. Tarnowskiemu Janowi na 6 dni.

„ „ hr. Stadnickiemu Janowi na 4 dni.

Przystąpiono do porządku dziennego:

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie noweli do ustawy szkolnej z 2 Maja 1873. L. 250 d. u. k.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji edukacyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na obligacje komunalne Banku krajowego oraz uwolnienia tych obligacji i poborów personalu Banku krajowego od wszelkich dodatków od podatków.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji bankowej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Grocholskiego w sprawie ograniczenia dowolności dzielenia gruntów włościańskich i reformy prawa spadkowego dla włościan.

P. Grocholski uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie tegoż do osobnej komisji z 12 członków wybrać się mającej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Pilata względem zmiany §. 5. i 6. krajowej ordynacji wyborczej z 26 Lutego 1861.

P. Pilat uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie tegoż do komisji prawniczej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Wierzbickiego w sprawie urządzenia komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego i zakładania szkół przemysłowych.

P. Wierzbicki uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie tegoż do komisji gospodarstwa krajowego, co Izba uchwała.

Podczas przemówienia p. Wierzbickiego, obejmuje przewodnictwo zastępca Marszałka, ksiądz biskup Sembratowicz.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Romera względem zmiany ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej co do przedłużenia peryodu wyborczego reprezentacji gminnych i powiatowych na lat sześć.

P. Romer uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie tegoż do komisji administracyjnej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Żurowskiego co do rewizji taryf, normujących płacę posłańców roznoszących telegramy.

P. Żurowski uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie tegoż do komisji administracyjnej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Langiego względem zmiany ustawy gminnej co do nadzoru władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

P. Langie uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie go do komisji administracyjnej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Mieroszowskiego w sprawie zabezpieczenia właścicieli zwierząt od strat wynikłych w skutek wybuchu pewnych rodzajów zarazy.

P. Mieroszowski uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie go do komisji gospodarstwa krajowego, co Izba uchwała.

Przewodniczący zawiadamia Izbę, że usuwa z porządku dziennego pierwsze czytanie wniosku posła Tyszkiewicza o uwolnienie spadków nie przenoszących 500 zł. od należności spadkowej i że ten przedmiot zostanie zamieszczonym na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Madeyskiego o zaprowadzenie ustnego postępowania sądowego w sprawach spornych, o ustanowienie Rad rodzinnych i o zmianę postępowania w sprawach opiekuńczych i spadkowych.

P. Madeyski uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie go do komisji prawniczej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje wybór komisji dla powiatowych kas pożyczkowych i oszczędności (z 9 członków).

Na skrutatorów powołuje zastępca Marszałka: pp. Bereźnickiego, Goreckiego, Henzla, Jędrzejowicza Adama, Kaszewkę, Langiego i Maxa.

Zastępca Marszałka zawiesza posiedzenie na 15 minut.

Po przerwie obejmuje przewodniczenie Marszałek krajowy a p. Henzel ogłasza wynik wyboru komisji dla kas powiatowych.

Głosujących było 98, absolutna większość 50 głosów.

Zostali wybrani Jędrzejowicz Edward 97, Lenartowicz 87, Polanowski 93, Sapięha Adam 98, Sawa 76, Skałkowski 97, Smarzewski 98, Wrotnowski 98, Żywicki 95 głosami.

Marszałek oświadcza, że z powodu spóźnionej pory dalsze przedmioty porządku dziennego wejdą na porządek dzienny najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. Stanisław Badeni czyta wniosek p. Maxa w sprawie przeniesienia Izby handlowo-przemysłowej z Brodów do Tarnopola.

Sekretarz p. Siengalewicz czyta wniosek p. Antoniewicza w sprawie udzielnia 500 zł. na odbycie próby z ulepszonymi matami ogniotrwałymi tudzież udzielenia wynalazcy tychże p. Cypryanowi Ciepanowskiemu zaliczki w kwocie 1000 zł. na założenie fabryki ogniotrwałych mat i dachów.

Sekretarz p. Badeni Stanisław czyta wniosek p. Henryka Wodzieckiego w sprawie objęcia w zarząd Wydziału powiatowego gminnych kas pożyczkowych nierzetelnie lub wadliwie administrowanych.

Marszałek oświadcza, że wnioski te. jako dostatecznie poparte, traktowane będą wedle regulaminu.

Sekretarz p. Stanisław Badeni czyta interpelację p. Teofila Merunowicza i towarzyszy do J. E. Komisarza rządowego w sprawie nieprawidłowego i nader szkodliwego postępowania niektórych spółek kredytowych i wkładkowych.

Marszałek oświadcza, że interpelacja ta, jako dostatecznie poparta, zostanie zakomunikowana p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na dzień 2. Października 1883 o godzinie 11. rano z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o potrzebie uchwalenia kredytu dodatkowego na pokrycie niedoboru z r. 1882. — Sprawozdawca p. Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przemysłu domowego i rękodzielniczego. — Sprawozdawca p. Wereszczyński.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie wydzielenia osady Jurydyka ze związku gminy miasta Brody. — Sprawozdawca p. Smolka.

4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 35.000 zł. — Sprawozdawca p. Smolka.

6. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie. Sprawozdawca p. Podlewski.

7. Pierwsze czytanie wniosku p. Czerkawskiego z projektem ustawy o zakładaniu, urządzaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci.

8. Pierwsze czytanie wniosku p. Tyszkiewiczza o uwolnienie spadków nie przenoszących 500 zł. od należności spadkowej.

9. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za r. 1881. funduszu krajowego oraz funduszy uposażonych ze Skarbu krajowego lub budżetem objętych. — Sprawozdawca poseł Goldman.

10. Sprawdzenie wyrobów poselskich. — Sprawozdawca p. Pietruski.

Protokół 8. posiedzenia.

11. Wybór komisji dla wniosku p. Grocholskiego o ograniczeniu dowolności dzielenia gruntów włościańskich.

12. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie Sądowej Wiszni prawa do poboru opłat od napojów spirytusowych. — Sprawozdawca p. Smolka.

13. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Czortkowa na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa. — Sprawozdawca p. Smolka.

14. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie Probabin na pobór 66% dodatków do podatków bezpośrednich. — Sprawozdawca p. Smolka.

15. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie. — Sprawozdawca p. Romer.

16. Sprawozdanie o petycyach, a mianowicie:

a) Gmina Trembowla o pożyczkę 50.000 na budowę stałych koszar. — Sprawozdawca poseł Piłat.

b) Selig Rosenstreich, dzierżawca myta w Monasterzyskach o opust z czynszu dzierżawnego. Sprawozdawca p. Pławicki.

c) Atanazy Sielecki, były pomocnik nauczycielski o zapomogę. — Sprawozdawca p. Rozwadowski Bolesław.

d) Włodzimierz Tryłowski, nauczyciel ludowy, o zapomogę. — Sprawozdawca poseł Rozwadowski Bolesław.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. minut 23 po południu.

Marszałek krajowy :

Dr. Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Dr. St. hr. Badeni w. r.

Siengalewicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu po dzień 1. Października 1883 r.

199. Gmina Antoniów pp. Jana Tarnowskiego w przedmiocie budowy drogi krajowej Rzeszów Nadbrzezie.

200. Gmina Pniów j. w.

201. Obszar dworski w Pniowie j. w.

202. „ „ „ Gorzycach j. w.

203. Gmina Gorzyce j. w.

204. Gmina Zawadki pp. ks. Buchwalda o wyłączenie z okręgu Sądu powiatowego we Frysztaku i Starostwa w Jasle, o przyłączenie do okręgu Sądu powiatowego w Strzyżowie a obwodowego tudzież Starostwa w Rzeszowie.
205. Zygmunt Morawski rektor „Przyrodnika“ p. p. Zawadzkiego o subwencję dla tego pisma.
206. Julia Szaszkievicz wdowa po gr. kat. księdzu przez p. Bereźnickiego o zapomogę.
207. Israel Glanzberg przez p. Bereźnickiego z zażaleniem na niesłuszny wymiar podatku dochodowego od handlu skórami, którego nie wykonuje.
208. Gmina Zalipie przez p. Onyszkiewicza o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
209. Gmina Mrzyglód przez p. Słoneckiego o przeniesienie posterunku żandarmeryjnego z Tyrawy wołoskiej do Mrzygłodu.
210. A. Kretschmer i Götmann przez p. Hausnera o zwrotną subwencję na podniesienie fabryki wyrobów łożowych.
211. Towarzystwo politechniczne we Lwowie przez p. Hausnera o zaprowadzenie języka polskiego we wewnętrznej administracji galic. kolei żelaznych.
212. Prośba zaopatrzona 16 podpisami przez p. Romańczuka o przestrzeganie ustaw i położenie tamy bezprawiom popełnianym przez ludność żydowską.
213. Gmina Frysztak przez p. ks. Buchwalda w sprawie kosztów szupasowania skazanych wyrokiem prawomocnym przez władze sądowe.
214. Kamila Jełowicka przez p. Maxa o przyznanie jej i synowi datku w kwocie 200 złr. z fundacyi śp. Stanisława Strzałkowskiego.
215. Zarząd bursy nauczycielskiej w Tarnopolu przez p. Maxa o subwencję.
216. Gmina i Rada szkolna miejscowa w Tołszczowie przez p. Merunowicza o stypendjum dla jednego ucznia tamtejszej szkoły.
217. Konwent P. P. Sakramentek we Lwowie przez p. Russockiego o subwencję na cel odrestaurowania kościoła.
218. Wydział czytelni akademickiej przez członka Sejmu Rittnera o subwencję.
219. Zofia Romanowska przełożona zakładu sierót-dziewcząt pod wezwaniem Św. Kazimierza przez p. Hausnera o zapomogę na ukończenie restauracyi domu.
220. Maryan Alma artysta opery lwowskiej przez p. Abrahamowicza o subwencję celem kształcenia się we Włoszech.
221. Józef Bielawski nauczyciel przez p. Antoniewicza o zapomogę.
222. Zarząd bursy imienia „Kraszewskiego“ w Drohobycza przez posła Ochrymowicza o subwencję.
223. Bazyli Stojalowski nauczyciel przez p. Ochrymowicza o zaliczkę na płacę.
224. Teofil Łastowiecki przez p. Ochrymowicza o przyznanie remuneracyi za kierownictwo szkołą w Truskawcu,
225. Gmina Jaworów przez p. Szeptyckiego o subwencję i bezprocentową pożyczkę na dokończenie budowy szkoły żeńskiej.
226. Józef Sadowski nauczyciel przez p. Lasockiego o zaprowadzenie szkoły garncarskiej i tkackiej w Rabce.
227. Oleksa Pyłypow i inni włościanie z Niebyłowa przez p. Romańczuka o wyjednanie wynagrodzenia za szkody wyrządzone w zasiewach przez dziki z lasów kameralnych.
228. Michał Trenbicki przez p. Kaszewkę o policzenie lat służby wojskowej do służby nauczycielskiej.
229. Józef Sadowski nauczyciel przez p. Lasockiego o zrównanie płacy z płacą nauczyciela w miasteczkach o 2.000 ludności.
230. Reprezentacya m. Jasła przez posła Gorayskiego o wypłacenie z funduszu krajowego należności przedsięwziętych zabudowań kanału szpitalnego.

231. Rada szkolna miejscowa w Widelce przez p. Tyszkiewicza o podwyższenie płacy miejscowemu nauczycielowi.
232. Bada szkolna miejscowa w Przewrotnem j. w.
233. Gmina miasta Jasła przez p. Gorayskiego o zaprowadzenie 8-mio klasowej szkoły żeńskiej.
234. Nauczyciele szkół ludowych w Przemyśle przez p. Waygarta o podwyższenie płac z powodu wzrostu ludności.
235. Nauczyciele szkoły ludowej w Jasle przez p. ks. Buchwalda, o przyznanie dodatku drożnianego.
236. Gmina miasta Sanoka przez p. Słoneckiego o przyjęcie na fundusz szkolny krajowy emerytur nauczyciela Pawła Dembickiego, nauczycielki Izabeli Boczarkiewiczówny i pensyi wdowy po nauczycielu Skrowaczewskim.
237. Nauczyciele szkół ludowych w Gródku przez p. Romanowicza o podwyższenie płac.
238. Tymczasowe nauczycielki szkoły wydziałowej w Krakowie przez p. Romanowicza o stabilizowanie.
239. Zarząd Towarzystwa muzycznego imienia „Moniuszki“ w Stanisławowie przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego o subwencyę.
240. Gminy Tymbark, Jasna i Zawadka przez p. Struszkiewicza w sprawie posyłania dzieci do szkoły.
241. Miejscowa Rada szkolna w Truskawcu przez p. Ochrymowicza w sprawie systemizowania drugiej posady nauczycielskiej w tamtejszej szkole.
242. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego przez p. Romanowicza o subwencyę dla czasopisma „Szkola“.
243. Ten sam przez p. Romanowicza z prośbą Zarządu wyższej szkoły żeńskiej w Stryju o subwencyę.
244. Tenże przez p. Romanowicza z taką samą prośbą Zarządu wyższej szkoły żeńskiej w Kołomyi.
245. Ten sam przez p. Romanowicza w sprawie zarządzanego zwinienia klas równorzędnych w szkołach ludowych.
246. Ten sam przez p. Romanowicza w sprawie zmiany ustawy o szkołach ludowych.
247. Ten sam przez p. Romanowicza o subwencyę dla wyższej szkoły żeńskiej w Sanoku.
248. Ten sam przez p. Romanowicza o subwencyę dla wyższej szkoły żeńskiej w Jasle.
249. Anna Żylińska wdowa po konduktorze przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
250. Marcei Harasimowicz słuchacz akademii sztuk pięknych w Monachium przez p. Sawę o zapomogę.
251. Piotr Harasimowicz, uczeń szkoły sztuk pięknych we Florencyi przez posła ks. Sawę o zapomogę.
252. Aleksander Osuchowski, nauczyciel, przez p. Zawadzkiego o przyznanie sześciu dodatków pięcioletnich.
253. Albina Mozdyniewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Langiego o zapomogę.
254. Ludwika Mierzeńska, wdowa po zarządcy szpitala Przemyskiego, przez p. Onyszkiewicza o stały dar z łaski.
255. Ks. Leon Sroczyński, przez p. Adama Jędrzejowicza o ukaranie zbiegłego sługę jego Marcina Kapustę.
256. Franciszka Matysiewicz, przez p. Merunowicza o zapomogę.
257. Paulina Gohanowa, wdowa po konduktorze, przez p. Merunowicza o zapomogę.
258. Władysław Pelczarski, uczeń szkoły przemysłowej we Wiedniu przez p. Słoneckiego o stypendyum.
259. Bazyli Szelestak, nauczyciel, przez p. Zborowskiego o zaliczkę.

260. Petronela Gołębiowska, wdowa po nauczycielu, przez p. Romanowicza o zapomogę.
261. Franciszka Kroczyńska przez p. Romanowicza o zapomogę.
262. Matylda Werdl przez p. Romanowicza o zapomogę.
263. Joanna Chrzanowska wdowa po wicedyrektorze oddziału rachunkowego Wydziału krajowego przez p. Romanowicza o podwyższenie pensji wdowiej.
264. Nauczyciele gimnazjum Brzeżańskiego przez p. Ozerkawskiego o polepszenie bytu zastępców nauczycieli szkół średnich.
265. Nauczyciele gimnazjum II. we Lwowie jak wyżej.
266. Zastępcy nauczycieli gimnazjum Stanisławowskiego przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego jak wyżej.
267. Gmina Zembrzyce i inne gminy w powiecie Wadowickim przez p. Zolla o przyjęcie drogi gminnej z Zambrzyce do Bertowie na fundusz krajowy.
268. Ludwika Dembińska opiekunka zakładu św. Zofii w Krakowie przez p. Zolla o subwencję dla zakładu.
269. Wydział krak. Towarzystwa oświaty ludowej przez p. Zolla w sprawie zniesienia Chajderów i co do wykonywania przymusu szkolnego.
270. Rada szkolna miejscowa w Podgórzu przez p. Zolla o zrównanie posady młodszego nauczyciela w płacy, z posadą starszego nauczyciela przy szkole w Podgórzu.
271. Gmina Zakopane przez p. Pławickiego o utworzenie tam posterunku c. k. żandarmeryi.
272. Piotr Stachewicz przez p. Goldmanna o subwencję celem kształcenia w malarstwie.
273. Miejscowa Rada szkolna w Żmigrodzie przez p. ks. Kopycińskiego o zapomogę na zakupno ogrodu dla szkoły.
274. Mieszkańcy gminy Załoziec dotknięci klęską elementarną przez p. Kaszewkę o odpisanie zaległych podatków, o zapomogę i zwrotną ratami pożyczkę.
275. Czeladnicy stolarscy we Lwowie przez p. Merunowicza w sprawie stypendyów rękodzielniczych.
276. Robotnicy krakowscy przez p. Merunowicza j. w.
277. Maryanna Hofmann, Przełożona zakładn sióstr Miłosierdzia w Budzanowie przez p. Podlewskiego o bezprocentową pożyczkę na pobudowanie sal szpitalnych.
278. Mikołaj Bereżański nauczyciel przez p. Merunowicza o zapomogę.
279. Wydział Towarzystwa „Ruska Besida“ we Lwowie przez p. Romańczuka o zapomogę.
280. Gmina Słoboda niebyłowska przez p. Romańczuka o uwolnienie od obowiązku konkurowania na budowę cerkwi w Niebyłowie.
281. Gmina Nowy Sącz przez p. Zborowskiego o pożyczkę 25.000 zł. na budowę koszar.
282. Gmina Kraśne w powiecie Kałuskim przez p. Romańczuka prosi o niewysyłanie delegata rządowego w celu przeprowadzenia wyborów do Sejmu krajowego.
283. Ta sama gmina przez p. Romańczuka z prośbą o ochronę przed szkodami polnemi wyrażonemi przez dziki z lasów kameralnych.
284. Gmina Krasnostawce przez p. Romańczuka o zezwolenie by jej wolno było przez 3 delegatów głosować na posła do Sejmu krajowego w Sniatynie.
285. Rudolf Pochmarski nauczyciel przez p. Chrzanowskiego o zaliczkę na płacę.
286. Rękodzielnicy polscy, pracujący we Wiedniu przez p. Merunowicza w sprawie stypendyów rekodzielniczych.
287. Gminy Zimnawoda, Kaltwasser, Zimnowódka i Sygniówka przez p. Merunowicza w sprawie uciążliwej manipulacji przy opłacaniu podatków.

